

बीउभण्डार गृह (बीउ वैक) स्थापना तथा सुधार कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७६

प्रस्तावना: कृषि जैविक विविधताको संरक्षण, खाद्य सुरक्षाको सुनिश्चितता तथा दिगो कृषि विकासका लागि गुणस्तरीय बीउको उपलब्धता तथा प्रयोगमा कृषक समुदायसँग सहकार्य गरी समुदायस्तरमा बीउ वैकहरू स्थापना वा सुधार कार्य जरुरी देखिएकाले, भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय र मातहतको निकायको वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रमलाई प्रभावकारी तथा व्यवस्थित रूपले सञ्चालन गर्न प्रदेश नं. ५ को अनुदान व्यवस्थापन एकीकृत मार्गदर्शन, २०७६ को दफा ४ को उपदफा (३) अनुसार भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालयले यो कार्यविधि स्वीकृत गरी लागू गरेकोछ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:**(१) यस कार्यविधिको नाम “बीउ भण्डार गृह (बीउ वैक) स्थापना तथा सुधार कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७६” रहेको छ।

(२) यो कार्यविधि तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ।

(३) यो कार्यविधि प्रदेश नं. ५ भर लागू हुनेछ।

२. **परिभाषा:** विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा:-

(क) “कार्यक्रम” भन्नाले बीउ भण्डारगृह (बीउ वैक) स्थापना तथा सुधार कार्यक्रमलाई सम्झनु पर्छ।

(ख) “निर्देशनालय” भन्नाले कृषि विकास निर्देशनालयलाई सम्झनु पर्छ।

(ग) “कार्यालय” भन्नाले भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय वा मातहतका निकायहरूलाई सम्झनु पर्छ।

(घ) “घुम्ती कोष” भन्नाले बीउ वैकका सदस्य वा कृषकहरूबाट तत्काल उत्पादित बीउ खरिद तथा भण्डारणका लागि प्रयोग हुने कालान्तरमा नघट्ने निश्चित रकमलाई सम्झनु पर्छ। सो शब्दले उचित मूल्यमा बीउ बिक्री पश्चात प्राप्त भई सोही कोषमा जम्मा हुने रकम समेतलाई जनाउँछ।

- (ड) “बीउ बैंक समिति” भन्नाले दर्ता भएका संस्थाहरु मध्येबाट प्रजातान्त्रिक तरिकाबाट छनौट भई बनेको ११ सदस्यीय समितिलाई सम्झनु पर्छ।
- (च) “बीउभण्डार गृह” भन्नाले विभिन्न कृषि उपजहरु मुख्यतः धान, गहुँ, मकै, दलहन तथा तेलहनको प्रशोधित वा अप्रशोधित बीउलाई चिस्यान, तापक्रम तथा वाष्प नियन्त्रित वा सुव्यवस्थित अवस्थामा भण्डारण गरिने घरलाई सम्झनु पर्छ।
- (छ) “मन्त्रालय” भन्नाले प्रदेश नं. ५, भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालयलाई सम्झनु पर्छ।
- (ज) “संस्था” भन्नाले प्रचलित कानून बमोजिम सम्बन्धित निकायमा दर्ता भएको कृषि सहकारी, बीउ बिजन उत्पादक कृषक समूह वा संस्थालाई सम्झनु पर्छ।
- (झ) “सामुदायिक बीउ बैंक” भन्नाले समुदायले नेतृत्व गरी स्थानीय तथा उन्नत जातहरुको बीउ उत्पादन, प्रशोधन, भण्डारण तथा बिक्री वितरण स्थानीय स्तरमा नै सञ्चालन गरेको र बचत बीउ अन्यत्र बिक्री गरिने बीउ बैङ्कलाई सम्झनु पर्छ।

३. कार्यक्रम सञ्चालनको उद्देश्यहरु: कार्यक्रमका उद्देश्यहरु देहायबमोजिम रहेका छन् :-

- (क) प्रमुख खाद्यान्न बाली तथा स्थानीय बाली विशेष जातहरुको स्थानीय स्तरमा संरक्षण गर्ने र जातीय विकास कार्यहरुमा सहयोग पुऱ्याउने,
- (ख) सर्व साधारणहरुलाई सूलभ मूल्यमा गुणस्तरीय बीउको स्थानीय स्तरमा नै उपलब्धता सुनिश्चित गर्ने,
- (ग) कृषकलाई सामूहिक बीउ उत्पादन, सङ्कलन, प्रशोधन तथा सुरक्षित भण्डारणमा टेवा पुऱ्याउने र भौतिक पूर्वाधारहरु जस्तै: गोदामघर, प्रशोधन सामग्री, खलियान आदिको विकास गरी समुदायद्वारा व्यवस्थित गर्ने, र
- (घ) औपचारिक गुणस्तर नियन्त्रण पद्धति अपनाइ उन्नत जातको बीउ उत्पादन तथा बिक्री वितरणको व्यवस्था मिलाउने।

परिच्छेद-२

कार्यक्रम सञ्चालनका क्षेत्र तथा छनौट प्रक्रिया

४. कार्यक्रम सञ्चालनका क्षेत्र: (१) कार्यक्रम सञ्चालनको क्षेत्र छनौट गर्दा यस भन्दा अघिदेखि (कम्तीमा २ वर्ष) नै गुणस्तरीय बीउ बिजन उत्पादन र बजारीकरणका कार्य गरिरहेका कृषक समूह वा सहकारीलाई प्राथमिकता दिइनेछ।

(२) नयाँ स्थापनाको हकमा स्थानीय तथा उन्नत बीउ बिजन उत्पादनका हिसावले महत्वपूर्ण रहेका र किसानका लागि उन्नत बीउ बिजन कार्यक्रम लागू नभएका प्रदेश नं. ५ का नवलपरासी, पाल्पा, कपिलवस्तु, रुपन्देही, दाङ्ग, बाँके र बर्दिया जिल्ला भित्रका जुनसुकै स्थानमा स्थापना गर्न सकिनेछ।

(३) कार्यक्रममा पहिले नै सामुदायिक बीउ बैंक स्थापना भई सञ्चालनमा आउन नसकेका वा बन्द अवस्थामा रहेकालाई पुनः सक्रिय तुल्याई विस्तार गर्न इच्छुक १२ जिल्लाकै समूह वा सहकारीले कार्यक्रममा आवेदन दिन सक्नेछन्।

५. सूचना प्रकाशन तथा प्रस्ताव छनौट : (१) यस कार्यक्रमको सञ्चालन प्रक्रिया देहायबमोजिम हुनेछः

(क) बीउ बैंक स्थापना वा सुधार कार्यका लागि निर्देशनालय/कार्यालयले राष्ट्रिय वा प्रदेशस्तरको पत्रिकामा ३० (तीस) दिने सूचना प्रकाशन गरी प्रस्ताव माग गर्नेछ।

(ख) आयोजना प्रस्ताव गर्ने संस्थाको कम्तीमा २ रोपनी वा ३ कट्टा जग्गा आफ्नै स्वामित्वको हुनु पर्नेछ वा घटिमा १५ वर्षका लागि भाडामा लिएको करारनामा पेश गर्नु पर्नेछ।

(ग) कार्यक्रम स्थलमा सडक र विजुलीको पहुँच पुगेको हुनु पर्नेछ।

(घ) अनुसूची-२ बमोजिमको ढाँचाको प्रतिवद्धता पत्र तथा अनुसूची-१ बमोजिमका आवश्यक कागजातहरु सहित प्रस्ताव तयार गरी निर्देशनालय वा निर्देशनालयले तोकेको कार्यालयमा प्रस्ताव दर्ता गर्नु पर्नेछ। दर्ता भएका प्रस्तावना सम्बन्धित कार्यालयले म्याद सकिएको मितिले ७ दिनभित्र निर्देशनालय/कार्यालयमा पठाई सक्नु पर्नेछ।

(ङ) भौगोलिक सम्भाव्यताका आधारमा प्राप्त आवेदनहरुको स्थलगत प्रमाणीकरण तथा मूल्याङ्कन निर्देशनालय/कार्यालयले गर्नेछ।

- (च) छनौट भएका प्रस्तावक र निर्देशनालय/कार्यालय बीच अनुसूची-४ बमोजिमको ढाँचामा द्विपक्षीय सम्झौता हुनेछ।
- (छ) सिफारिस भएका आवेदकहरूको प्रस्तावित ईन्जिनियरिङ डिजाईन, लागत अनुमान तथा भौतिक पूर्वाधारहरूको अन्तिम लेखाजोखा निर्देशनालय/कार्यालयले नै गर्नेछ तर कार्यान्वयनको चरणमा कुनै प्राविधिक रेखदेख, सुपरीवेक्षणको आवश्यकता परेमा निर्देशनालय/कार्यालयले उपलब्ध गराउनेछ।
- (ज) कार्यविधिको कार्यान्वयन भन्दा अगावै सोही प्रयोजनका लागि विगत २ आ.व. भित्र मन्त्रालय वा अन्य कुनै सरकारी निकायबाट अनुदान लगायतका सुविधा प्राप्त गरेका संस्थाहरूलाई दोहोरो सुविधा लिने गरी यस कार्यविधि बमोजिम सुविधा प्राप्त हुने छैन। तर सम्पन्न भइ नसकेका कार्यक्रमलाई यस किसिमको सुविधा प्रदान गर्न सकिनेछ।

(२) कार्यक्रम अन्तर्गत सञ्चालन गरिने क्रियाकलापहरू देहाय बमोजिम रहेका छन् :-

क्र.स.	क्रियाकलाप	प्रक्रिया	जिम्मेवारी	उपलब्ध हुने रकम (प्रति प्रस्ताव)
१	बीउभण्डार गृह निर्माण वा सुधार (५०% अनुदान)	निर्माण/सुधार	प्रस्तावकको	अधिकतम रु. ९ लाख
२	बीउ प्रशोधन तथा भण्डारण मेशिनरी औजार उपकरण (५०% अनुदान)	मेशिनरी आपूर्ति	प्रस्तावकको	अधिकतम रु. ७ लाख

६. समिति सम्बन्धी व्यवस्था: (१) निर्देशनालयबाट सञ्चालन हुने कार्यक्रमको हकमा देहाय बमोजिमको एक कार्यक्रम व्यवस्थापन समिति गठन हुनेछ :-

(क)	प्रमुख,	कृषि विकास निर्देशनालय	अध्यक्ष
(ख)	प्रमुख वा प्रतिनिधि,	योजना,कार्यक्रम तथा अनुगमन शाखा	सदस्य
(ग)	प्रमुख वा प्रतिनिधि,	सम्बन्धित महाशाखा, मन्त्रालय	सदस्य
(घ)	प्रमुख वा प्रतिनिधि,	लेखा/प्रशासनशाखा	सदस्य
(ङ)	प्रमुख वा प्रतिनिधि,	बाली विकास तथा माटो व्यवस्थापन शाखा	सदस्य सचिव

(२) कृषि ज्ञान केन्द्रबाट सञ्चालन हुने कार्यक्रमको हकमा देहाय बमोजिमको समिति गठन हुनेछः-

(क)	कार्यालय प्रमुख वा निजले तोकेको अधिकृत	अध्यक्ष
(ख)	योजना शाखा प्रमुख	सदस्य
(ग)	लेखा/प्रशासन शाखा	सदस्य
(घ)	कार्यालय प्रमुखले तोकेको कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने शाखाको कर्मचारी	सदस्य सचिव

(३) उपदफा १ वा २ बमोजिमको समितिले आवश्यकता अनुसार बढीमा ३ जना सम्म कुनै विशेषज्ञ वा पदाधिकारीलाई समितिको बैठकमा आमन्त्रण गर्न सक्नेछ।

७. समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार: कार्यक्रम व्यवस्थापन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :-

- (क) कार्यक्रमको प्रस्ताव आह्वानको सूचनाको ढाँचा तयार गर्ने र सूचना प्रकाशन गर्ने निर्णय गर्ने,
- (ख) कार्यक्रमको उद्देश्य अनुरूप सञ्चालन गर्न र कार्यक्रम तथा बजेट अनुदान वितरणलाई व्यवस्थित र मर्यादित बनाउन आवश्यक कार्य गर्नुका साथै आवश्यकता अनुसार अन्य उपसमिति पनि गठन गर्न सक्ने,
- (ग) दर्ता भएका प्रस्तावहरूले आवश्यक न्यूनतम आधारहरू पुरा गरेको/नगरेको यकिन गरी पहिलो चरणमा प्रारम्भिक स्क्रिनिङ्ग गर्ने/गराउने,
- (घ) कार्यक्रम सञ्चालनका लागि सम्भावित अनुदानग्राहीको छनौटको लागि आवश्यक स्थलगत निरीक्षण गर्ने/गराउने,
- (ङ) स्थलगत निरीक्षण टोलीको प्रतिवेदनमा उल्लेख भए अनुसार प्रस्तावकहरूको मूल्याङ्कन प्रक्रिया अगाडी बढाउने वा अस्वीकृत गर्ने,
- (च) अनुसूची-३ बमोजिमको आधारमा प्रस्तावको मूल्याङ्कन गरी स्वीकृतिको लागि सिफारिस गर्ने,
- (छ) मूल्याङ्कन बमोजिमको योग्यताक्रम अनुरूप स्वीकृत बजेटको परिधि भित्र रही छनौट भएका प्रस्तावकसँग सम्झौताको लागि निर्णय गर्ने/गराउने,
- (ज) छनौट भएका प्रस्तावकहरूको प्रस्तावित कार्ययोजनालाई आवश्यक देखिएमा प्रस्तावकको सहमतिमा परिमार्जन गर्ने र अन्तिम रूप दिई अनुदानको सीमा तोक्ने, र

(झ) कार्यक्रमको सुपरीवेक्षण र अनुगमन गर्ने गराउने।

द. प्रस्तावकले पालना गर्नुपर्ने शर्तहरू: यस कार्यक्रमका स्वीकृत प्रस्तावकले देहायबमोजिमका शर्तहरू पालना गर्नु पर्नेछः-

- (क) संस्था वा उपभोक्ताले बीउ बैंक समितिको सञ्चालन विधान बनाई सोही आधारमा कार्यहरू सञ्चालन गर्नु पर्नेछ।
- (ख) बीउभण्डार गृह (बीउ बैंक) स्थापना वा सुधार कार्यक्रममा लाग्ने लागतको बढीमा ५० प्रतिशत रकम वा रु.१६ लाख मध्ये जुन कम हुन आउँछ सो मात्र अनुदानमा उपलब्ध गराइनेछ।
- (ग) प्रस्ताव गरिएका आयोजनाको कूल लागत न्यूनतम् २० लाख भन्दा बढीको हुनु पर्नेछ। साथै अनुसूची-१ खण्ड (क) मा रहेको प्रस्तावको ढाँचामा तोकिएका न्यूनतम क्रियाकलापहरू नसमेटिएका प्रस्ताव मान्य हुने छैन।
- (घ) बीउभण्डार गृह पहिले नै बनिसकेका र प्राविधिक दृष्टीले उपयुक्त रहेको भनि समितिले ठहर गरेमा भण्डार गृह निर्माण वा सुधारको क्रियाकलाप नगरी अन्य कार्यमा प्रस्ताव गर्न बाधा पर्ने छैन।
- (ङ) अनुदान प्राप्त गर्ने समूह वा सहकारी संस्थाको नाममा जग्गा भए जग्गा धनी प्रमाण पुर्जा वा कम्तिमा १५ वर्षको जग्गा भोगाधिकारको करारनामा पत्र सहित जग्गा धनी प्रमाण पुर्जाको प्रतिलिपि पेश गर्नु पर्नेछ।
- (च) अनुदानमा स्थापना/निर्माण वा सुधार भएका बीउ भण्डार गृह वा यसका प्रशोधन तथा भण्डारण उपकरण आदिप्रयोग गर्ने आफ्नो समूह वा सहकारीका सदस्यहरूलाई सहुलियत दरमा बीउ बैंक समितिको विधान अनुसार उपलब्ध गराउनु पर्नेछ।
- (छ) स्थापना/निर्माण वा सुधार गरी तयार भएको बीउ बैंक र प्रशोधन तथा भण्डारण उपकरण कम्तिमा १० वर्षसम्म अरुलाई बिक्री वितरण वा हस्तान्तरण गर्न पाइने छैन।

९. अनुदान प्रवाह विधि : अनुदान प्रवाह विधि देहायबमोजिम हुनेछ :-

- (क) अनुदान रकम कार्यसम्पन्न प्रतिवेदनका आधारमा निर्देशनालय/कार्यालयबाट बढीमा ३ किस्तामा (पहिलो ४०%, दोस्रो ७०%, र तेस्रो १००% कार्यसम्पन्न भएपछि) एसिपेयी चेक मार्फत भुक्तानी दिइनेछ।

- (ख) संस्थाले पेश गरेको विवरणको आधारमा निर्देशनालय/कार्यालय वा मातहतका कार्यालयद्वारा अनुगमन भई प्रतिवेदनको आधारमा अनुदान रकम भुक्तानी दिइनेछ।
- (ग) निर्देशनालय/कार्यालयले सम्बन्धित मूल्याङ्कनबाट संलग्न कागजातहरू जाँच गरी सिफारिसको आधारमा अनुदान रकम भुक्तानी गर्नेछ।
- (घ) भुक्तानी गर्दा प्रचलित कानूनबमोजिम अग्रीम आयकर र कन्टिन्जेन्सि कट्टा गरिनेछ। कन्टिन्जेन्सी बापतको रकम विशेषज्ञ परामर्श सेवा, निर्माण कार्यको सुपरभिजन, प्राविधिक सेवा तथा हेरालु कार्य आदिमा खर्च गर्न सकिनेछ।

१०. कार्यान्वयन प्रक्रिया: कार्यक्रम कार्यान्वयन प्रक्रिया देहायबमोजिम हुनेछ:-

- (क) छनौट भएका संस्थाहरूले प्रचलित कानून बमोजिम बीउ भण्डार गृह (बीउ बैंक) को नक्सा पास गराउनु पर्नेछ।
- (ख) नयाँ निर्माण तथा पुरानो भण्डार गृह मर्मत सम्भारका लागि लागतको इष्टीमेट समेत पेश गर्नु पर्नेछ।
- (ग) बीउभण्डार गृह (बीउ बैंक) स्थापनाका लागि सम्पूर्ण भौतिक पूर्वाधार निर्माणको कार्य र मेशिन उपकरणको जडान लगायतका कार्यहरू र गोदामघर निर्माण तथा मर्मत कार्यहरू भए एक आ.व. भित्र सम्पन्न गरी सक्नु पर्नेछ।
- (घ) बीउभण्डार गृह स्थापनाका लागि भौतिक पूर्वाधारहरूको निर्माण, मेशिनरी उपकरण खरिद र जडान गर्न आवश्यक लागत खर्च सहितको एकमुष्ट प्रस्ताव अनुसूची-१ बमोजिमको ढाँचामा पेश गर्नु पर्नेछ।
- (ङ) स्थापना/निर्माण वा सुधार कार्यको नियमित अनुगमन, सुपरीवेक्षण तथा प्राविधिक सेवा निर्देशनालय र मातहतका कार्यालयबाट हुनेछ। आवश्यकता अनुसार साईट सुपरभाईजर मन्त्रालय वा निर्देशनालय/कार्यालयले व्यवस्थापन गर्नेछ।
- (च) संस्थाले आफ्नो वार्षिक लेखा परीक्षण, कारोबारको स्थिती प्रतिवेदन वार्षिक रूपमा निर्देशनालय/कार्यालयमा उपलब्ध गराउनु पर्नेछ।

परिच्छेद-४

अनुगमन र समन्वय

११. अनुगमन : (१) कार्यक्रमको अनुगमन मन्त्रालय, निर्देशनालय/कार्यालय, प्रदेश सरकारका सरोकारवाला कार्यालयले संयुक्त वा छुट्टा छुट्टै गर्न सक्नेछ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम भएको अनुगमन र निर्देशनको लिखित अभिलेख र प्रतिवेदन कार्यालयले सुरक्षित राख्नु पर्नेछ।
- (३) उपदफा (१) बमोजिम दिएको निर्देशनको पालना गर्नु अनुदानग्राहीको कर्तव्य रहनेछ।
१२. समन्वय : मन्त्रालय र निर्देशनालयले कार्यक्रमलाई व्यवस्थितरूपले सञ्चालन गर्न सरोकारवाला नेपाल सरकारका निकाय, प्रदेश सरकारका निकाय र सम्बन्धित स्थानीय तहबीच समन्वय गर्नेछ।

परिच्छेद-५

विविध

१३. सार्वजनिक परीक्षण : यस कार्यविधि बमोजिम कार्यक्रम सम्पन्न भएपछि अनुदानग्राहीले स्थानीय तहका प्रतिनिधिहरु, सरोकारवाला निकाय तथा कार्यक्रमबाट प्रभावित जनसमुदायलाई कार्यक्रम सञ्चालन भएको स्थानमा भेला गराई कार्यक्रमको आम्दानी तथा खर्च, निर्मित संरचना र खरिद गरिएको वस्तुको सार्वजनिकीकरण गर्नु पर्नेछ।
१४. कारवाहीको व्यवस्था: कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरुले दिएका निर्देशनपालना गर्नु पर्नेछ। सम्झौता बमोजिमको कार्य नभएको खण्डमा प्रचलित कानून बमोजिम कारवाही हुनेछ।
१५. बाधा अड्चन फुकाउ: (१) यस कार्यविधिमा व्यवस्था भएकोमा यसै कार्यविधि बमोजिम र अन्य अवस्थामा प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ।
- (२) यस कार्यविधि कार्यान्वयनमा केही बाधा अड्चन आइपरेमा वा विवाद उत्पन्न भएमा सो को निरूपण प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ। यस सन्दर्भमा मन्त्रालयको व्याख्या अन्तिम हुनेछ।

१६. संशोधन: (१) आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय र आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयको सहमति लिई यस कार्यविधिमा आवश्यकता अनुसार मन्त्रालयले संशोधन गर्न सक्नेछ।

(२) मन्त्रालयले आवश्यकता अनुसार यस कार्यविधिको अनुसूचीहरूमा हेरफेर गर्न सक्नेछ।

अनुसूची- १

(दफा ५ को खण्ड (घ) सँग सम्बन्धित)

१.१बीउ भण्डारण गृह (बीउ बैंक) स्थापना तथा सुधारका लागि दिने आवेदन पत्र

श्री

मिति:

..... प्रदेश नं. ५ ।

विषय: साझेदारीमाबीउ भण्डारण गृह (बीउ बैंक) स्थापना तथा सुधारको प्रस्ताव पेश गरेको वारे ।

प्रस्तुत विषयमा तहाँ निर्देशनालय/कार्यालयबाट मिति मा प्रकाशीत गरिएको सूचना अनुसारबीउ भण्डारण गृह (बीउ बैंक) स्थापना तथा सुधारको लागि.....आवश्यक भएकोले निर्देशनालय/कार्यालयले तोकेको शर्तको अधीनमा रही साझेदारीमा गर्न निम्न अनुसारको कागजातहरु यसै निवेदन साथ संलग्न राखी यो प्रस्ताव पेश गरेको छु ।

संलग्न कागजातहरु:

- १.
- २.
- ३.
- ४.

संस्थाको छाप:

दस्तखत
नाम
पद
ठेगाना
संस्थाको नाम
सम्पर्क नं.
ईमेल

संलग्न गर्नुपर्ने कागज पत्रहरु

- १.अघिल्लो आ.व. सम्म दर्ता भएको समूह/सहकारी/कम्पनी दर्ता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि
- २.समूह/सहकारी सदस्यको हकमा समूह/सहकारीको निर्णय प्रतिलिपि

३. तोकिएको सम्पर्क व्यक्ति/सदस्यको नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि र पासपोर्ट साइजको फोटो १/१ प्रति
४. कम्पनी/फर्म र सहकारीहरूको हकमा लेखा परीक्षण प्रतिवेदन, कर चुक्ता प्रमाणपत्र, मुल्य अभिवृद्धि कर/ स्थायी लेखा नम्बरको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि १/१ प्रति
५. जमिनको स्वामित्व संस्थाको नाममा रहेको लालपुर्जाको प्रतिलिपि वा १५ वर्षको जग्गाको करारनामा पत्र सहित जग्गा धनि प्रमाण पुर्जाको प्रतिलिपि
६. स्थानीय तहको प्राथमिकता र कृषि ज्ञान केन्द्रबाट प्राविधिकरूपमा उपयुक्त रहेको भन्ने व्यहोराको सिफारिस-पत्र
७. नयाँ स्थापनाहुने बीउभण्डारबनाउने स्थान देखाउने हाते नक्सा
८. आगामी ३ वर्षको लागि व्यवसायिक प्रक्षेपण सहितको कार्य योजना
९. पूर्ण ईन्जिनियरिङ डिजाइन सहितको नक्सा, स्थानीय तहको मापदण्ड अनुसार स्वीकृत नक्सा (डिजाइन/नक्सा कार्यक्रम स्वीकृत भए पछि मात्र पेश गर्नु पर्ने)
१०. सम्बन्धित स्थानीय तहको सिफारिस पत्र (छनौट भई सम्झौता अधि पेश गर्नुपर्ने)

१.२ बीउभण्डार गृह (बीउ बैंक) स्थापना तथा सुधार कार्यक्रमको संक्षिप्त कार्ययोजना
खण्ड (क)

प्रस्तावनाको ढाँचा

१. परिचयात्मक विवरण:

आवेदक संस्थाको नाम:	
ठेगाना:	
जिल्ला:	
स्थानीय तहको नाम:	
वार्ड नं.	
गाउँ/टोल:	
संस्थाको अध्यक्षको नाम:	
अध्यक्षको फोन नं.	
सम्पर्क व्यक्तिको नाम:	
सम्पर्क व्यक्तिको फोन नं.	
संस्था दर्ता नं. र मिति:	
संस्था दर्ता भएको कार्यालयको नाम:	

सदस्य संख्या:	जम्मा.....महिला..... पुरुष..... दलित..... जनजाति..... अन्य.....
लाभान्वित कृषक संख्या:	प्रत्यक्ष.....प्रत्यक्ष.....

२. कार्यक्रममा प्रत्यक्षरूपमा संलग्न हुन चाहने कृषकहरुको विवरण:

सि.न.	कृषकको नाम, थर	ठेगाना	फोन नं	हस्ताक्षर	कैफियत
१					
२					
३					
४					
५					
६					
७					
८					
९					
१०					
११					
१२					
१३					
१४					
१५					

३. आयोजनाको क्रियाकलाप तथा लागत सम्बन्धी विवरण

(क) आयोजनाको लागत विवरण:

सहभागिता	रकम रु.	कैफियत
जम्मा लागत रु.		

निर्देशनालय/कार्यालयले व्यहोर्ने रु.		
संस्थाले व्यहोर्ने रु.		
अन्य साझेदार संस्था भए रु.		

(ख) आयोजनामा सञ्चालन गर्नुपर्ने क्रियाकलापहरू (प्रस्तावकले गर्ने)

क्र.स.	क्रियाकलापहरू	कूल लागत रकम रु.	आवेदक संस्थाले व्यहोर्नुपर्ने रकम रु.	निर्देशनालय/कार्यालयबाट दिइने अनुदान रकम रु.
१	सामुदायिक बीउ बैंक समितिको गठन तथा विधान तथा योजनाका लागि समुह बैठकहरू (बीउ बैंक सञ्चालन विधान, बीउ उत्पादन तथा जात संरक्षण योजनाहरू बनाउन तथा निर्णयहरू गर्ने कार्यहरू)			-
२	बीउको जातीय नक्सा तयारी साथै तथा कृषि तथा बीउ मेला, दिवस आदिमा सहभागि (स्थानीय जात तथा बीउ संरक्षणका लागि प्रवर्द्धनात्मक कार्यहरू)			-
३	बीज वृद्धि कार्यक्रम			-
४	बीउ घुम्ती कोष (Revolving Fund) स्थापना (अनुदान रकमको १०% रकम संस्थाको खातामा घुम्ती कोषको रूपमा रहने)			-
५	बीउभण्डार गृह निर्माण वा सुधार (गोदाम निर्माण/सुधार, खलिहान निर्माण, वा उपकरण औजार राख्ने सेड हाउस पनि पर्ने) (५०% अनुदान)			अधिकतम् रु. ९ लाख
६	बीउ प्रशोधन तथा भण्डारण मेशिनरी औजार उपकरण खरिद जडान (५०% अनुदान)			अधिकतम् रु. ७ लाख
७	स्थानीय जात संरक्षण तथा बीउ साटासाट, वितरण आदि कार्यका लागि (जात संरक्षणका लागि बीउ राख्ने र्याक, प्याकेट अनुसन्धान बीउ कीट, विशेष			-

	भण्डारण सामग्री आदि)			
८	विविध खर्च (होर्डिङ्ग बोर्ड सार्वजनिक सुनुवाइ, बैठक, बीउ बैंकका प्रदेश तथा राष्ट्रीय स्तर सभा तथा समन्वय कार्यक्रम आदिमा सहभागि)			-
	कूल जम्मा रकम रु.			अधिकतम १६ लाख

नोट: क्रियाकलाप नं. ५ र ६ को हकमा विस्तृत लागत अनुमान र स्पेशिफिकेशन सहितको कोटेशन समेत पेश गर्नुपर्ने छ ।

४. आयोजना प्रस्तावको विवरण:

क) बीउ भण्डारण गृह (बीउ बैंक) को प्रकार.....सामुदायिक बीउ बैंक.....

ख) बीउ बैंकमा स्टोर गर्ने मुख्य मुख्य उपजको विवरण:

उपजको नाम:..... परिमाण मे.टन.

५. अनुमानित सञ्चालनमा आउने मिति:-

६. प्रक्षेपित कारोबार विवरण (औपचारिक पद्धतिको गुणस्तरीय बीउ उत्पादन तथा बिक्री मे.टन) र स्थानीय जात/बीउ संरक्षण

क्र. सं.	विवरण/उपज	पहिलो वर्ष			दोश्रो वर्ष			तेश्रो वर्ष		
		उत्पादन	बिक्री	स्थानीय जात (सङ्ख्या)/ बीउ बचत	उत्पादन	बिक्री	स्थानीय जात(सङ्ख्या)/ बीउ बचत	उत्पादन	बिक्री	स्थानीय जात(संख्या) / बीउ बचत

७. बीउ बैंकको प्रभाव (बीउ भण्डार मा स्टोरको लागि कहाँ कहाँबाट आउने)क्षेत्र:

क्र.सं.	स्थानीय तह र वार्ड नं.	क्षेत्रफल हेक्टर	उत्पादन मे.टन	स्टोर गर्ने परिमाण मे.टन.

८. आवेदक समूह/संस्थाको चल अचल पूँजिको विवरण:

चल पूँजी	अचल पूँजी	कैफियत
----------	-----------	--------

९. बीउ बैंक स्थापनाका लागि उपलब्ध हुने जग्गाको विवरण
 क) पाखो क्षेत्रफल.....
 ख) खेत:..... क्षेत्रफल
१०. संस्थाको स्वामित्वमा जग्गा छ वा छैन
११. सडक सुविधा छ वा छैन
- क) छैन भने सडकको संभावना विवरण
१२. विद्युतको व्यवस्था छ वा छैन
- क) छैन भने हुन सक्ने नसक्ने भविष्यमा ३ फेजहुने संभावना.....
 ख) छ भने बीउभण्डार स्थलबाट दुरी मिटर
 अन्य आवश्यक विवरणहरू उल्लेख गर्नुपर्ने भए
१३. संस्थामा उपलब्ध भौतिक पूर्वाधार तथा मशिनरी औजार को विवरण:
 गोदाम भण्डार क्षमता
 अन्य भौतिक पूर्वाधार र तिनको क्षमता
 मशिनरी उपकरण
 कार्यालय कोठा
 कम्पाउण्ड वाल/फेन्सिङ.....
१४. बीउ बैंक सञ्चालन गर्न सक्ने जनशक्ति छ वा छैन
 यदि छ भने अनुभव वर्ष (पहिले देखि नै औपचारिक बीउ उत्पादन कार्यमा सहभागि)
 यदि छैन भने कसरी व्यवस्थापन गर्नु हुन्छ.....
१५. बीउ बैंक सञ्चालन योजना पेश गर्नु पर्नेछ
१६. स्थानीय तथा रैथाने जात एवं बीउ संरक्षण योजना
१७. बीउ उत्पादन तथा बजार योजना विवरण.....
१८. बीउ बैंक सञ्चालन विधान
१९. यस अघि बीउ उत्पादन र विक्रि वितरण गरेको छ वा छैन? छ भने उत्पादन विवरण:

क्र.सं.	आ.व.	बाली	जात	परिमाण (केजि)

--	--	--	--	--

२०. अन्य केही भए.....

खण्ड – ख

प्रस्तावित योजनाको लागि अन्य कुनै स्रोतबाट अनुदान नलिएको स्व-घोषणा

..... को मिति २०७ मा प्रकाशित सूचना अनुसार बीउभण्डार गृह (बीउ बैंक) स्थापना तथा सुधार कार्यक्रमको चालु आ.व. र अघिल्ला २ आ.व. भित्र अन्य कुनै स्रोतबाट सोही प्रयोजनका लागि अनुदान नलिएको स्वघोषणा गर्दछु/गर्दछौं ।

उपर्युक्त बमोजिमको विवरणहरु जाने बुझे सम्म सहि छ यदि झुटो ठहरीएमा निवेदन स्वत खारेज भई प्रचलित कानून बमोजिम सहुँला बुझाउँला ।

साक्षी:

निवेदक

दस्तखत:

दस्तखत:

नाम:

नाम:

पद:

पद:

मिति:

मिति:

नोट: यो एउटा नमूना फाराम मात्र हो निर्दिष्ट गरेको बुँदामा रही विस्तृत प्रस्तावना पेश गर्नु पर्नेछ ।

अनुसूची-२

(दफा ५ को खण्ड (घ) सँग सम्बन्धित)

प्रतिवद्धता-पत्र

..... को मिति २०७..... मा प्रकाशित सूचना अनुसार
..... कार्यक्रम अन्तर्गत अनुदान प्राप्त गरी
कार्यक्रम गर्न इच्छुक भै कार्य योजना सहितको आवेदन पेश गरेको छु/गरेका छौं। उक्त
कार्यक्रममा छनौट भएमा कार्य योजनामा उल्लेख भए बमोजिम कार्य गर्ने गरि घटिमा
वर्षसम्म निरन्तरता दिनेछु/दिनेछौं। कार्ययोजना अनुसारको कार्य नगरेमा वा वर्ष भन्दा
अगावै सो कार्यहरू बन्द गरेमा कृषि विकास निर्देशनालय/कार्यालयको अनुदान फिर्ता गर्नेछु/गर्नेछौं।
अन्यथा प्रचलित कानून बमोजिम सहँला/बुझाउँला। साथै प्रस्तावित कार्यहरूका लागि अन्य कुनै
निकायबाट आर्थिक सहयोग प्राप्त नगरेको व्यहोरा समेत अनुरोध गर्दछु/गर्दछौं। इति सम्बत्
२०७.....गतेरोज शुभम्।

नाम:

ठेगाना:

दस्तखत:

मिति:

संस्थाको छाप:

दायाँ	बायाँ
-------	-------

अनुसूची-३
(दफा ७ को खण्ड (च) सँग सम्बन्धित)
प्रस्ताव मूल्याङ्कनका आधार

दर्ता नं.

समूह/संस्थाको नाम:

ठेगाना:

क्र सं	मूल्याङ्कनका आधारहरू	पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क	कैफियत
१	वातावरणीय पक्ष	१०		सकरात्मक प्रभाव-१० अङ्क, तटस्थ-८ अङ्क, सामान्य नकरात्मक प्रभाव-६ अङ्क
२.	जग्गाको स्वामित्व	२०		निवेदकको आफ्नो नामको-२० अङ्क, सदस्यको नाममा भए-१६ अङ्क, समूह बाहिर भाडाको भए-१२ अङ्क
३.	समूह सहकारी संस्थाको गतिशीलता	१०		गत २ वर्षमा २४ पटक वा सो भन्दा बढी बैठक-१० अङ्क, १८-२३ पटक बैठक-८ अङ्क, १७ वा सो भन्दा कम बैठक-६ अङ्क
४.	बिउ बिजन उत्पादन तथा बजारीकरणको अनुभव	१०		विगत ५ वर्ष वा सोभन्दा माथिको अनुभव १० अङ्क, ३-४ वर्षको अनुभव-८ अङ्क, ३ वर्ष भन्दा कमको अनुभव-६ अङ्क
५.	प्रस्तावकको लागत साझेदारी	१०		कूल लागतको ६०% भन्दा बढी -१० अङ्क, ५०-६०% प्रतिशत सम्म-८ अङ्क, ५०% प्रतिशत भन्दा कम -६अङ्क
६.	अनुदानग्राहीको किसिम	१०		समूह/सहकारी भए-१० अङ्क, कम्तिमा ३ जनाको साझेदारी भए ८ अङ्क, २ वा २ भन्दा कमको साझेदारी भए ६ अङ्क
७.	समावेशीता	१०		आवेदक संस्थाको सबै सदस्य महिला र दलित भए-१० अङ्क, ५० प्रतिशत वा सो भन्दा बढी महिला र दलित भए-८ अङ्क, २६-४९ प्रतिशत महिला र दलित भए-

क्र सं	मूल्याङ्कनका आधारहरू	पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क	कैफियत
				६ अङ्क, २५ प्रतिशत वा सो भन्दा कम भए-४ अङ्क
८.	रोजगारी सिर्जना (प्रत्यक्ष)	१०		५ जना भन्दा बढी-१०, ३ देखि ५ भए ८ अङ्क, ३ भन्दा कम भए-६ अङ्क
९.	प्रस्तावनाको औचित्यता	१०		बिउभण्डार गृह नभएको स्थान -१० अङ्क, भएको भए ७ अङ्क
	जम्मा	१००		

*नोट: प्रस्ताव मूल्याङ्कनका आधारहरू जे सुकै भए पनि कार्यक्रम व्यवस्थापन समितिले तोकेको उपसमिति वा अनुगमन टोलीले स्थलगत निरीक्षण गर्दा पेश भएको प्रस्ताव अनुसार नभएमा अस्वीकृत गर्न सक्नेछ।

मूल्याङ्कन कर्ताको

दस्तखत:

नाम:

पद:

कार्यालय:

मिति:

अनुसूची-४

(दफा ५ को खण्ड (च) सँग सम्बन्धित)

सम्झौता-पत्रको ढाँचा

श्री मार्फत सञ्चालन गरिने आ.व. को स्वीकृत
..... कार्यक्रम सञ्चालन गर्न
..... (यस पछि पहिलो पक्ष भनिने) र विशिष्टताका आधारमा छनौट भएका
कम्पनी/समूह/सहकारी संस्था (यस पछि दोस्रो
पक्ष भनिने) बीच तपसिलका सर्तमानहरू गरी कार्यक्रम सम्पन्न गर्न सम्झौता र सहमति भएको छ।

१. यो सम्झौता पत्र (प्रथम पक्ष) र (दोस्रो पक्ष) बीच
..... कार्यक्रमको लागि लागत साझेदारीका लागि प्रयोग हुनेछ।

२. सम्झौता भएको मितिदेखि यो सम्झौता प्रारम्भ भएको मानिनेछ।

३. दोस्रो पक्षले सम्झौतामा उल्लेख भए बमोजिमका कार्यहरू सम्झौता भएको मितिले दिन भित्र शुरू गर्नु
पर्नेछ।

४. कार्यक्रम सञ्चालनका लागि प्रथम पक्षले दोस्रो पक्षलाई
कार्यक्रमको लागि % कार्य सम्पन्न भए पछि पहिलो, % कार्यसम्पन्न भए पछि दोस्रो र १००
% कार्यसम्पन्न भएपछि अन्तिम किस्ता अनुदान रकम एकाउन्ट पेयी चेक मार्फत भुक्तानी गराउनेछ।

५. स्वीकृत अनुदान रकम भुक्तानी दिँदा अनुगमन टोलिको सिफारिसको आधारमा गरिनेछ। दोस्रो पक्षले
कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा कार्यक्रम व्यवस्थापन समितिको निर्देशन अनुसार कार्य गर्नुपर्नेछ।

६. सम्झौता बमोजिम रकम भुक्तानी गर्ने सम्बन्धमा मूल्याङ्कनका लागि लागत अनुसारको विल सहित कार्यसम्पन्न
प्रतिवेदन तयार गरी दोस्रो पक्षले प्रथम पक्षसँग अनुरोध गर्नु पर्नेछ र प्रथम पक्षले सम्पूर्ण प्रतिवेदन तथा
विलहरू प्राप्त भएको ७ दिन भित्र भुक्तानीको आवश्यक व्यवस्था मिलाउनेछ।

७. सम्झौता रकम जम्मा:-

प्रथम पक्षले व्यहोर्ने:-

दोस्रो पक्षले व्यहोर्ने:-

८. दोस्रो पक्षले अनुदान रकम देहाय अनुसारको विषयमा मात्र खर्च गर्नु पर्नेछ। अन्यथा प्रथम पक्षबाट भुक्तानी
हुने छैन।

सि.न.	क्रियाकलाप	ईकाइ	परिणाम	दर	जम्मा	अनुदान रकम	कार्यक्रम सम्पन्न गर्ने अवधि	कैफियत
१. पूर्वधार								
१.१								
१.२								
२. औजार/उपकरण								
२.१								
२.२								
३. सञ्चालन खर्च								

३.१								
३.२								

९. प्रथम पक्षले उपलब्ध गराउने अनुदान रकम कार्यविधिको दफा बमोजिमको काममा मात्र खर्च गर्न सकिनेछ र तोकिएको समयावधि भित्र सम्पन्न गरी भुक्तानी समेत माग गर्नु पर्नेछ अन्यथा भुक्तानी नभई हानी नोक्सानी पर्न गएमा प्रथम पक्ष जवाफदेही हुनेछैन।
१०. कार्यक्रम सुरु भए पश्चात उक्त कार्यक्रमको स्याहार सम्भारको जिम्मेवारी दोस्रो पक्षले लिनु पर्नेछ।
११. यस सम्झौता बमोजिम अनुदान प्राप्त गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने सिलसिलामा कुनै दुर्घटना वा भवितव्य हुन गई जनधनको क्षति भएको खण्डमा सो घटनाको जिम्मेवारी दोस्रो पक्षले लिनु पर्नेछ।
१२. सम्झौता मुताविकका कार्य नभएमा वा उपलब्ध श्रोतको दुरुपयोग भएको पाइएमा प्रथम पक्षले जुनसुकै समयमा एकतर्फि रुपमा सम्झौता भङ्ग गरी दोस्रो पक्षबाट दुरुपयोग भए बराबरको रकम सरकारी बाँकी सरह असुल उपर गर्न सक्नेछ।
१३. प्रथम पक्षका तर्फबाट कुनै पनि समयमा हुने कार्यक्रमको निरीक्षण र अनुगमन कार्यमा सहयोग गर्नु दोस्रो पक्षको दायित्व हुनेछ

.....

प्रथम पक्षका तर्फबाट

नाम:

पद:

साक्षीहरू

नाम:

पद:

मिति: २०..... साल महिना..... गते

.....

दोस्रो पक्षका तर्फबाट

नाम:

पद:

नाम:

पद:

नोट : सम्झौता हुँदाको बखत उल्लिखित बुँदाहरूमा थपघट गर्न सकिनेछ।